

Fördjupning: Dövkultur

27 oktober 2023

Stockholms Dövas Förening tillsammans med Dövas Kulturarv och Allmänna arvsfonden har producerat åtta informationsfilmer med dövtermer. Filmerna kan ses med svensk undertext. Dövkultur är den sjätte av de åtta dövtermerna.

Alexandra Polivanchuk i Gallaudets Hall of Fame

27 oktober 2023

Foto: Alexandra Polivanchuk

I somras avslöjade Gallaudet University Athletics sitt val av 2023 års Hall of Fame-klass. En av de utvalda är Alexandra Polivanchuk som tog examen 2015. I söndags den 22 oktober hölls en speciell induktionsceremoni under Gallaudets Homecoming.

Alexandra Polivanchuk som idag är Svenska Dövidrottsförbundets ordförande hyllades i söndags för sina enastående prestationer som kvinnlig simmare för Bison-programmet från 2011 till 2014. Hennes karriär innehöll flera utmärkelser. Bland annat utnämndes hon till årets simmare 2012 vid North Eastern Athletic Conference, NEAC. Alexandra utnämndes även till veckans simmare vid NEAC vid fem olika tillfällen.

En av höjdpunkterna i hennes karriär inträffade under säsongen 2013-2014 när Polivanchuk var simmade med stafettlaget för 400 meter frisim. Laget bröt ett 23 år gammalt rekord för Gallaudet och skrev därmed historia. Alexandra innehar än idag fyra individuella rekord samt fyra stafettrekord hos Gallaudet. Under hösten 2014 var Alexandra studentassisterande tränare för Gallaudets simprogram.

Gallaudet University Athletics Hall of Fame grundades 1986 och syftar till att officiellt erkänna individer som presterat. Det kan vara studentidrottare, tränare

eller hedersmedlemmar som managers, sponsorer eller domare. Gemensamt med dessa individer är att de bidragit med ett erkännande en ära och distinktion till universitetet och dess idrottsprogram. För att bli nominerad till Hall of Fame måste man ha varit borta från universitetet i fem år. Nomineringar görs skriftligt under en öppen nomineringsperiod och granskas noggrant av Gallaudet Athletics Hall of Fame-kommittén.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Döva bland de döda i masskjutningen

27 oktober 2023

Foto: Lewiston Maine Police Department

I onsdags kväll inträffade en masskjutning i staten Maine, USA. Masskjutningen skedde vid två ställen och ledde till 18 döda samt 13 skadade. Bland de identifierade återfanns döva personer.

Masskjutningen började i onsdagskväll runt 19-tiden, bowlinghallen Just-In-Time-Recreation. Sen fortsatte skjutningen vid baren Schemengees Bar & Grille, en bit bort. Totalt dödades 18 personer, sju vid bowlinghallen, åtta vid baren och tre på sjukhuset, samt 13 skadades.

Minst fyra döva återfanns bland de dödade. Bryan MacFarlane, Joshua Seal, Steven Vozzella och Bill Brackett, namnen har bekräftats av deras anhöriga. De döva hade träffats vid baren för att umgås och spela Cornhole. Bryans syster berättade att de var nio döva som samlades vid baren och att de råkade vara på fel plats vid fel tid. American Deaf Cornhole, LLC, postade ett inlägg på sin Facebooksida där de framförde kondoleanser till Maines familjer och vänner, särskilt deras döva Cornhole-spelare.

Mannen som sköt heter Robert Card och är en 40-årig reservofficer vid den

amerikanska armén. En annan officer sa att Robert betedde sig märkligt i juli när de var på träning vid U.S. Military Academy. De oroade då sig för hans säkerhet och bad polisen komma för att göra en bedömning.

Robert är nu efterlyst av polisen och är ännu inte hittad. Han söks både på land och i vatten. I Kanada har nu gränspersonalen ombetts vara extra observanta ifall Robert försöker ta sig över gränsen.

Statspolisen i Maine meddelar att Robert för närvarande är efterlyst för åtta mord. De tio andra offren är fortfarande oidentifierade men så fort de är identifierade kommer efterlysningen att öka till 18 mord. Robert är beväpnad och farlig. Han har inte heller något telefonnummer registrerat så det går inte att nå honom.

I staten Maine krävs inget tillstånd för att äga vapen. Vapeninnehav i staten är en långvarig kultur kopplad till en tradition av jakt och sportskytte. Masskjutningen är den 36:e i USA under 2023.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Skrivelse från Funktionsrättsrörelsen till regeringen

27 oktober 2023

Foto: Funktionsrätt - Sverige

Arbetsförmedlingen behöver få tydliga uppdrag och konkreta mål för att inkludera arbetssökande med funktionsnedsättning. Det skriver den samlade funktionsrättsrörelsen till regeringen.

Sysselsättningsgraden för personer med funktionsnedsättning ligger på 52 % medan det är 81 % för övriga, enligt statistiken från SCB. Trots det har

Arbetsförmedlingen ändå inte skrivit något om det i regleringsbrevet för 2024. Det har Funktionsrättsrörelsen nu påpekat i sin skrivelse.

Funktionsrättsrörelsen kräver att Arbetsförmedlingen får specifika mål för att öka inkluderingen av personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. De vill också att Arbetsförmedlingen ska halvera genomsnittstiden för registrering av funktionshinderskod, som ger tillgång till särskilt stöd eftersom det är oacceptabelt att det idag tar ett år för att få en sådan kod.

Antalet specialister hos Arbetsförmedlingen har minskat med 40% de senaste åren. Därför vill Funktionsrättsrörelsen att Arbetsförmedlingen uppmanas att säkerställa tillgången till specialister som kan hjälpa personer med funktionsnedsättning. Detta eftersom specialisterna har en nyckelroll i stödet till dessa personer. Arbetsförmedlingen ska också främja en välfungerande arbetsmarknad och minska arbetskraftsbristen.

Det är förbundsordförandena för Funktionsrätt Sverige, Hörselskadades Riksförbund, Synskadade Riksförbund och DHR - Delaktighet, Handlingskraft, Rörelsefrihet som skrivit skrivelsen. Skrivelsen har lämnats över till regeringen via statssekreteraren Sophia Metelius.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Marlee Matlin och Troy Kotsur blir värdar för 2023 Media Access Awards

27 oktober 2023

Foto: Apple+

Den 7:e november kommer Oscarsvinnarna Marlee Matlin och Troy Kotsur att vara värdar för 2023 Media Access Awards. Det är första gången

någonsin som två döva Oscarsvinnare samtidigt kommer att leda Media Access Awards.

Det är också den första gången som en prisutdelning med fokus på funktionshinder kommer att sändas på TV, vilket kommer att öka medvetenheten om inkludering inom branschen. Media Access Awards instiftades av Norman Lear 1979 och hyllar konstnärer och film- och TV -produktioner som inkluderar karaktärer och skådespelare med funktionsnedsättning. Värdskapet är en symbol för de framsteg som gjorts inom underhållningsbranschen vad gäller inkludering och representation av funktionsnedsättningar.

Både Marlee och Troy har gjort karriär inom film och TV. Marlee vann en Oscar 1987 för sin roll i filmen "Bortom alla ord", medan Troy vann en Oscar 2022 för sin roll i filmen "CODA", som också vann en Oscar för bästa film.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Ny studie utkommen om personer med dövblindhets träning av orientering och förflyttning

27 oktober 2023

Foto: Emy Hurtig

I en ny studie har synpedagogen Emy Hurtig, verksam i Region Skåne, undersökt synpedagogers erfarenheter av att använda den nationella standarden för träning av orientering och förflyttning för vuxna personer med dövblindhet. Dövblindhet är en komplex situation där både hörsel och syn är nedsatta i varierande grad. Funktionsnedsättningen påverkar i hög grad individens förmåga att orientera sig och förflytta sig självständigt, vilket innebär en ökad risk för olyckor och minskad

delaktighet i samhället.

I studien medverkade tio synpedagoger från åtta olika regioner. Samtliga synpedagoger var kvinnor i varierande åldrar mellan 44 och 64 år. Deras erfarenhet inom orientering och förflyttning varierade mellan tre års erfarenhet till 26 års erfarenhet. Variationer sågs också i deras utbildning inom orientering och förflyttning, där några hade gått avancerade kurser och intensivutbildningar.

I studien framgick det att personer med dövblindhet kan ha svårt att använda hjälpmedel för hörsel och förflyttning på grund av rädsla för stigmatisering. Därför är det av största vikt att personer med dövblindhet får rätt introduktion och träning för att kunna orientera sig och förflytta sig säkert. Gruppen personer med dövblindhet är en heterogen grupp, vilket innebär att insatserna måste anpassas individuellt utifrån varje persons syn- och hörselstatus samt efter deras förmåga att ta emot information.

Det betonades i studien att hur individen kommunicerar spelar en avgörande roll i hur träningen i orientering och förflyttning utformas. Om personen inte kan lyssna och gå samtidigt, eller om de använder taktilt eller visuellt teckenspråk som sätt att kommunicera, måste träningen anpassas stegvis.

Det framkom också att den nationella standarden för orientering och förflyttning inte är utformad med hänsyn till personer med kombinerad syn- och hörselnedsättning. Det finns forskning som betonar vikten av orientering och förflyttning och användningen av kompletterande hjälpmedel för personer med dövblindhet. Trots det saknas det studier som beskriver hur introduktion och träning av orientering och förflyttning bör genomföras i denna specifika målgrupp. Detta medför att synpedagogerna måste anpassa standarden efter patientens behov, vilket kan leda till varierande kvalitet och säkerhet i träningen.

Sammanfattningsvis påpekar studien att bristen på en tydlig standard för orientering och förflyttning för personer med dövblindhet kan utgöra en risk för patientsäkerheten och vården. Det kan också skapa en osäkerhet och otrygghet bland synpedagogerna i att genomföra träningen på ett likvärdigt sätt till alla patienter. Detta faktum understryker behovet av att utveckla riktlinjer som bättre tar hänsyn till denna specifika målgrupp.

Mona Riis

Nunnor anklagas för övergrepp på döva barn

27 oktober 2023

Foto: Adobe stock

Teckenrapport berättade den 20 oktober om en uppmärksammat rättegång i Argentina där en trädgårdsmästare i Argentina dömdes för våldtäkt. Nu har även ett parallellt fall tagits upp i en rättegång där två nunnor och sju andra kvinnliga anställda vid samma institution anklagats för sexuella övergrepp och våldtäkt mot barn.

Samtliga kvinnor var anställda vid den religiösa institutionen för döva barn, Antonio Próvolo i Mendoza, Argentina och samtliga frikändes från anklagelserna. Denna dom avslutar en två och ett halvt år lång rättegång som har chockat Argentina där även påven Franciskus hör hemma.

Flera anställda vid institutionen greps efter att anklagelser om övergrepp dök upp 2016, vilket ledde till att institutionen stängdes. 2019 dömdes två präster, Horacio Corbacho och Nicola Corradi, som hade ansvar för barnen på skolan, till över 40 års fängelse var för sexuella övergrepp mot ett 20-tal minderåriga barn som var mellan fyra och 17 år när brotten begicks. I den senaste utredningen fokuserade man på de påstådda övergreppen mot 11 offer, där över 400 förhör hölls och över 100 vittnen vittnade. Detta ledde till att bland annat en trädgårdsmästare dömdes till 18 års fängelse.

I rättegången mot två nunnor och sju andra kvinnliga anställda frikändes samtliga av en panel bestående av tre domare. De två nunnorna heter Kumiko Kosaka och Asunción Martínez. En av offrens föräldrar, Ariel Lizarraga, beskriver domen som "total orättvisa" och anklagade den katolska kyrkan för att konspirera för att "städa upp fläcken" av tidigare anklagelser om övergrepp.

Försvarsadvokaterna har meddelat att de planerar att överklaga domen till högre domstolar och internationella organ när skälen för domen har offentliggjorts. Samtidigt har offrens familjer kämpat för rättvisa och avslut på det tabu som omger anklagelser mot präster i Argentina och runt om i världen.

Denna skandal har varit en del av en bredare våg av sexuella övergreppsskandaler som har drabbat den katolska kyrkan över hela världen de senaste åren. Skolan, som grundades 1995 och erbjöd gratis utbildning till döva och hörselskadade barn, ansågs tidigare vara ett av de bästa centren som specialiserat sig på hörselnedsättning i Argentina.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Irlands första döva barrister

27 oktober 2023

Foto: Adobe stock

Sofiya Kalinova är den första döva barristern i Irland som använder irländskt teckenspråk, ISL, när hon utför sitt arbete inom juridik.

I bland annat Irland, England och Wales har endast medlemmar i den enda yrkesgruppen rätt att föra talan i domstolar och de bär titeln barrister. Sofiya fick en examen från University College Dublin (UCD) och King's Inns, där hon också var den första döva personen som blev antagen. Hennes prestation uppmärksammades när chefsdomaren Donal O'Donnell kallade henne till the Bar of Ireland den 12 oktober. Efter en kamp har hon nu alltså fått en plats inom det juridiska yrket.

Trots framgången har Sofiya inte haft en enkel resa. Hon blev till exempel tillsagt att hon skulle behöva betala för sin tolk för att kunna delta i en kurs vid Griffith College, en kurs som var avsedd för att förbereda studenter inför inträdesproven till King's Inns. Hennes strid för rättvisa stöddes av Irish Human Rights and Equality Commission. Dessutom tilldelades hon tidigare i år € 3 000 av en kommission för

arbetsrelationer för att kunna betala tolkarna.

Sofiya har engagerat sig i ideella organisationer i över ett decennium och är medgrundare till European Deaf Students' Union. Hon ser sin prestation som ett viktigt steg mot en juridik i Irland som främjar inkludering och mångfald och uppmanar till att fortsätta bryta ner barriärer och göra framsteg tillsammans.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Flera svenska rekord i simning

27 oktober 2023

Foto: Rudolfs Stupans

De senaste simtävlingarna har lett till nya svenska rekord samt flera personbästa.

Den 14-15 oktober deltog Alice och Ebba Seyffart i simtävlingen Ungdoms Grand Prix, UGP, i Lund. Alice simmade svenskt rekord för döva i 1500 m frisim i kortbana för damer, på tiden simma 20.27,36 minuter. En tid som nu sätts upp på den tidigare vakanta listan. Rekordet gäller för närvarande både för damer och juniorer. Alice kom dessutom tvåa i sin åldersgrupp i tävlingen och fick silvermedalj.

Efter två långa dagar och olika lopp förbättrade dessutom både Alice och Ebba sina personbästa i 100 m frisim.

Helgen därpå tävlade Rudolfs Stupans med sin klubb, Stockholmspolisens IF Simförening, vid DM i kortbana. Rudolf simmade svenskt rekord för döva i 50 m fjäril på tiden 27,14 sekunder. Den föregående svenskrekordet i samma sträcka var på 27,20 sekunder.

Tiden är dessutom Rudolfs personbästa efter att ha suddat bort den gamla tiden från 2018. Efter sträckan sa Rudolfs att han hade på känn att han skulle få ett nytt

personbästa på 50 m fjärlil. Han antog att eftersom han simmade snabbare vid samma distans i långbanan i somras så skulle formen vara kvar.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Internationella teckenspråkslärarkonferens i Skottland

27 oktober 2023

Foto: Signs@HWU

Edinburgh, Skottland, fick äran att arrangera den fjärde internationella teckenspråkslärarkonferens, LESICO 4, den 20-22 oktober. Dagen innan var de även värd för det Europeiska nätverket för teckenspråkslärare, ENSLT, som hade sin generalförsamling där bland annat en ny styrelse valdes fram.

23 länder deltog i den fjärde LESICO och programmets innehåll bestod av över 20 olika föreläsningar om ungefär 20-40 minuter vardera. Ämnen som togs upp var bland annat om erkännanden av teckenspråk i Europa, utmaningar och bra övningar vid en digitalundervisning i teckenspråk ur elevens perspektiv, hur man undervisar i turtagning, erfarenheter från utveckling till införandet av Signomodellen för att lära sig norskt teckenspråk, brist på resurser för minoritetsgrupper.

Förutom föreläsningar hade de även workshops som handlade om införandet av Gemensam Europeisk Referensram för språk (CEFR) för just teckenspråk i Europa - framgångar och utmaningar, politiskt korrekt vid teckenspråksundervisning samt förståelse av metoder vid andraspråksinlärningar.

De tidigare LESICO har varit i Prag, Paris, Bern och nyss Edinburgh. Den femte

LESICO kommer att ske i Portugal 2026.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com